
MAISEMASELVITYS

MUSTASAARI

RAIPPALUODON KYLÄN OSAYLEISKAAVA

16.9.2020

**SWECO YMPÄRISTÖ OY
OULU**

Sisältö

1 Johdanto	2
2 Menetelmät	3
3 Maisema	3
3.1 Maailmanperintökohde, Merenkurkun saaristo	3
3.2 Maiseman historia	4
3.2.1 Geologia	4
3.2.2 Asutus.....	7
3.3 Ilmasto	10
3.4 Suurmaisema.....	11
3.5 Maisemamaakunta.....	11
3.6 Maisemarakenne.....	12
3.7 Maisemakuva	12
3.7.1 Näkymät	12
3.7.2 Näköalapaikat	13
3.7.3 Maisematiet	14
3.7.4 Häiriöt maisemassa	15
3.8 Kulttuurimaisemat	15
3.8.1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt	15
3.8.2 Perinnemaisemat.....	17
3.9 Maiseman huomioiminen osayleiskaavassa	18
4 Muinaisjäännökset	18
5 Lähteet.....	18

Liitteet

Liite 1 Maisemarakenne

Liite 2 Maisemakuva

Valokuvat: Aija Degerman, Pinja Mäkinen, Hanna Ojutkangas

2 MENETELMÄT

Maisemaosiossa on tarkasteltu sekä luonnonmaisemalle että kulttuurimaisemalle tyypillisiä piirteitä. Selvityksessä kuvataan Raippaluodon kylän sijoittuminen maisemamaakunnassa, alueen suurmaisemat sekä suunnittelualueen maisemarakenne ja maisemakuva. Selvityksessä on huomioitu alueella sijaitsevat valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat maisema-alueet. Johtopäätöksiä annetaan suosituksia maiseman huomioimisesta osayleiskaavassa.

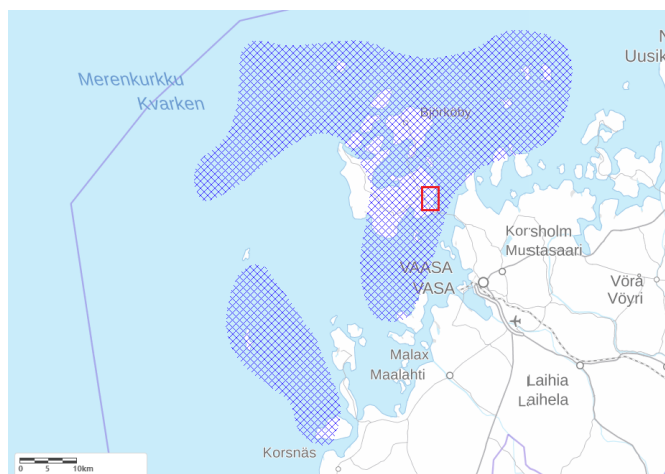
Maisemaselvitys on tehty karttatarkastelujen, olemassa olevien inventointitietojen ja muiden lähdeaineistojen sekä maastokäynnin perusteella. Käytetyt lähteet on lueteltu selvityksen lopussa. Maastokäynnit on tehty kesällä 2020 luontoselvityksen yhteydessä.

3 MAISEMA

3.1 Maailmanperintökohde, Merenkurkun saaristo

Raippaluodon saari sijaitsee Merenkurkun saariston maailmanperintökohteella. Suomessa on seitsemän Unescon maailmanperintökohdetta, joista kuusi on kulttuurikohdetta ja yksi luontokohde. Ne edustavat yleismaailmallisesti erityisen arvokasta kulttuuri- tai luonnonperintöä (Museovirasto.fi). Merenkurkun saaristo ja Ruotsin Korkearannikko (Höga Kusten) muodostavat kahden valtion yhteisen geologisen maailmanperintökohteen. Merenkurkun saaristo nimettiin maailmanperintöluetteloon Suomen ensimmäisenä luonnonperintökohteena vuonna 2006 (Museovirasto.fi).

Merenkurkun saaristossa Suomen matala moreenisaaristo ja Ruotsin jyrkät kalliorannat antavat yhdessä ainutlaatuisen kuvan noin 10 000 vuotta sitten päättyneen jääkauden aiheuttamasta maankohoamisilmiöstä ja sen vaikutuksista luontoon ja kulttuuriin. Maankohoamisen (8 mm/vuosi) seurauksena alue on ainutkertainen esimerkki jatkuvasti muuttuvasta maisemasta (Museovirasto.fi). Maankohoaminen paljastaa uusia karikoita ja labyrinthimaisia moreeniharjanteita. Uusia saaria nousee ja merenlahdet muuttuvat järviksi (Luontoon.fi; Museovirasto). Maa-ala kasvaa vuosittain sadalla hehtaarilla (Museovirasto.fi).

Kuva 2 Raippaluoto sijaitsee Merenkurkun maailmanperintöalueella. Kaava-alueen sijainti on esitetty punaisella.

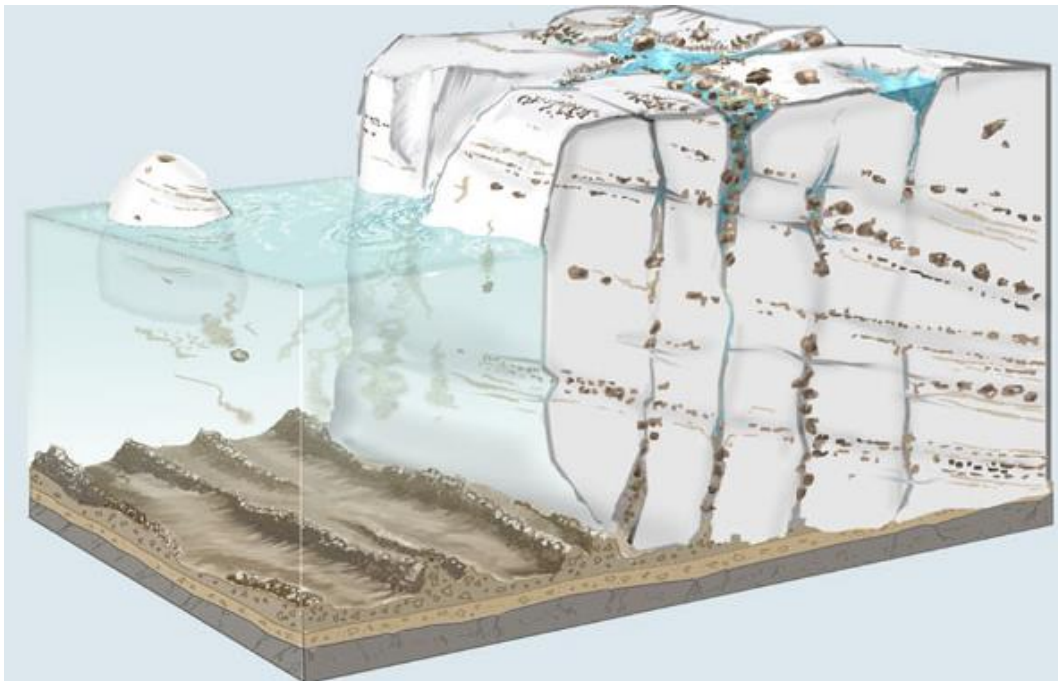
3.2 Maiseman historia

3.2.1 Geologia

Merenkurkun kallioperä koostuu pääosin erittäin vanhasta peruskalliosta. Kallio on näkyvissä vain muutamain paikoin, muuten kalliota peittää moreeni. Mannerjää kuljetti mukanaan irrallista materiaalia, joka jään vetäytyessä ja sulaessa pois muodosti kerrostumia kuten kannaksia ja kukkuloita. Merenkurkun maisemaa luonnehtivat moreenimuodostumat; drumliinit ja De Geer -moreenit. (Ympäristö.fi)

De Geer -moreenit, eli reunavallimoreenit ovat syntyneet veteen päättävän jäätikön reunalle jään toistuvan etenemisen tai lohkeilun tuloksena. De Geer -moreeneja kutsutaan myös pyykkilautamoreeniksi, koska peräkkäisinä ne muodostavat kumpuilevan maastonmuodon. De Geer-moreeneja on Merenkurkun alueella erityisen runsaasti Raippaluodon ja Björkön saaristoissa (Ympäristö.fi; Geologia.fi). Moreenimuodostumien suunta on kohtisuorassa jään liikkumissuuntaa vastaan, joka Raippaluodossa näkyy itä-länsisuuntaisina pitkittäisinä harjanteina. Moreenit ovat 10-20 metriä leveitä, yleensä noin 2 metriä korkeita ja 300-400 metriä pitkiä.

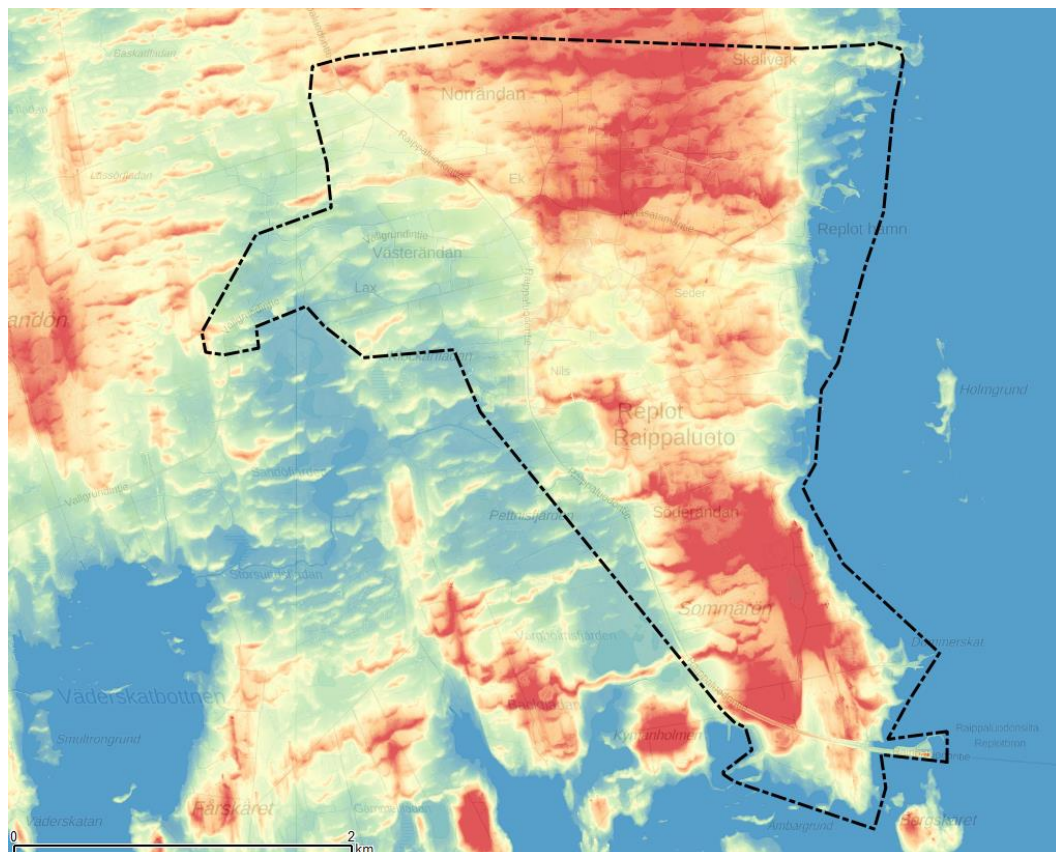
Kuvassa 3 on esitetty De Geer -moreenin muodostuminen jääkaudella.

Kuva 3 De Geer moreenin muodostuminen. Kuva sivustolta Geologia.fi

Kuva 4 Näkymä Raippaluodon Svedjehamnin Saltkaretin lintutornista. Alue on Björköbyn valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Kuva 5 Korkeusmalli (2 m) kaava-alueelta. Alavimmat maastonosat on esitetty sinisellä ja tummalla vihreällä, korkeimmat kohdat punaisella. Pyykkilautamaisuus erottuu korkokuvassa.

Kuva 6 Vinaloavarjosteessa näkyy De Geer-moreenimuodostuman aaltomaisuus maastonmuodoissa. (Maanmittauslaitos, karttapaikka)

Drumliinit ovat muodostuneet mannerjään alla jäätikkövirtauksien suuntaan, Merenkurkussa pääosin pohjois-eteläsuuntaan. Moreenit ovat yleensä sukkulan muotoisia, mutta muoto saattaa vaihdella melkein pyöreästä neulamaiseksi. Drumliinit ovat kokonaan tai osittain muodostuneet moreenista ja niillä on usein kallioinen ydin. Merenkurkussa esiintyvien drumliinien korkeus on 5-10 metriä ja pituus alittaa yleisesti kilometrin. Selkeimmät Drumliinikentät tavataan Merenkurkun saaristossa Raippaluodossa ja Korsörenillä (Ympäristö.fi).

Kaava-alueen maaperä on hiekkamoreenia. Eteläosassa on muutamia pieniä kalliopaljastumia. Maanpinnan korkeus vaihtelee 0-10 m mpy. Korkeimmat alueet ovat kaava-alueen keskellä, maasto laskee loivasti lännen ja idän suuntaan rantoja kohti.

3.2.2 Asutus

Saaristo on mahdollisesti saanut ensimmäisen asutuksensa 1100- tai 1200-luvulla. Tähän aikaan ainoastaan nykyisten saarien korkeimmat kohdat olivat merenpinnan yläpuolella (Ympäristö.fi). Näistä ajoista lähtien ja jopa ennen sitä on ihminen liikkunut saaristossa ja jättänyt sinne jälkensä. Raippaluodon ensimmäiset asukkaat saivat toimeentulonsa hylkeenpyynnistä ja kalastuksesta (Museovirasto, RKY).

Saarten nuoren iän vuoksi saaristosta ei löydy esihistoriallisia muinaismuistoja, mutta historialliselta ajalta peräisin olevia jälkiä on paljon. Kalastus ja karjanhoito ovat olleet saaristolaiten tärkeimmät elinkeinot. Saaristosaaria on suuressa määrin käytetty lampaan laidunnukseen ja niitä käytetään vieläkin paikoitellen laidunmaina. Rantaniityiltä ja metsän aukioilta kerättiin talveksi rehua (Ympäristö.fi).

Kaava-alueen pohjoisosassa on Raippaluodon kylä, eteläosa on asumatonta metsäaluetta. Asutus on keskittynyt kylän ja kirkon ympäristöön teiden varsille. Pellot ovat asutuksen keskellä ja ympärillä.

Kuva 7 Maakirjakartta 1600-luvulta (vanhakartta.fi)

Asutus sijoittuu pääosin moreeniselänteille ja pellot on raivattu niiden väliin. Saaren maasto on kivekkoista. Peltojen raivauksesta ovat merkinä lukuisat kiviaidat, jotka reunustavat pelton ja metsän reunaa ja tienvarsia.

Kuva 8 Kiviaidat reunustavat viljelysmaita.

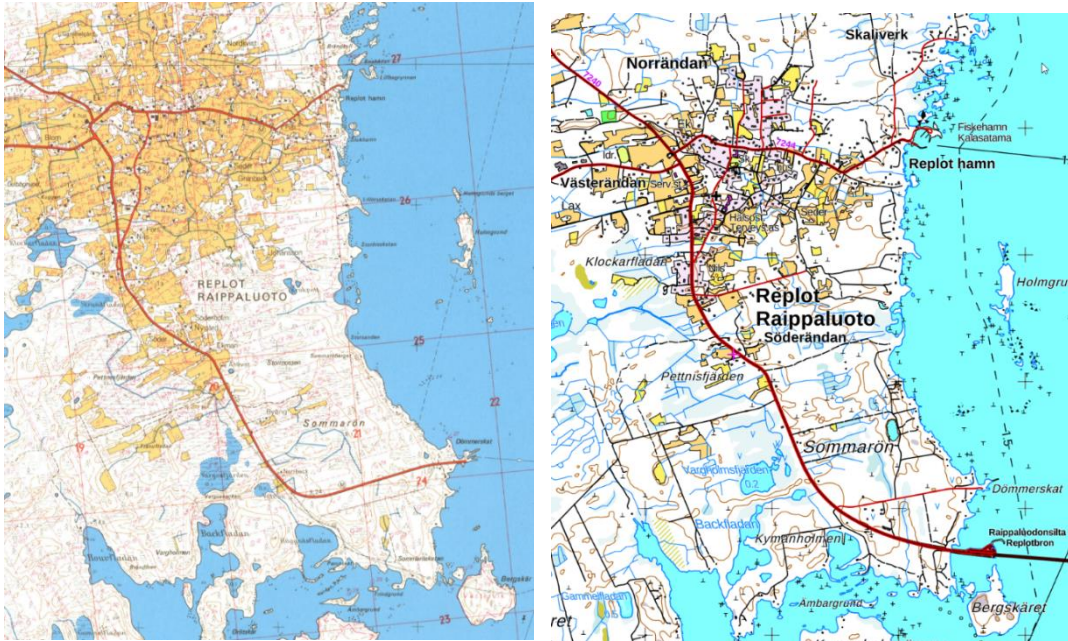
Raippaluodon kirkonkylässä on säilynyt huomattavasti vanhaa rakennuskantaa. Raippaluodon satamassa rantaa reunustavat vanhat kalavajat. Keskusta ja kalasatama ovat arvokasta rakennettua kulttuurimaisemaa.

Kuva 9 Raippaluodon kirkko

Vuoden 1970 peruskartasta voi huomata, että laajat alueet kylän ympärillä on aikoinaan raivattu pelloiksi. Maisema on muuttumassa ja nykyisin monet pellot ovat kasvaneet umpeen, pensoittuneet ja vähitellen metsittyneet. Erityisesti kylän pohjoispuolella aiemmin

avoin peltomaisema on sulkeutunut. Kylän keskustassa on vielä avoimia ja käytössä olevia pelloja. Kuvassa alla on esitetty ote peruskartoilta vuodelta 1970 ja nykyinen tilanne.

Kuva 10 Vasemmalla ote vuoden 1970-peruskartalta, oikealla nykytilanne.

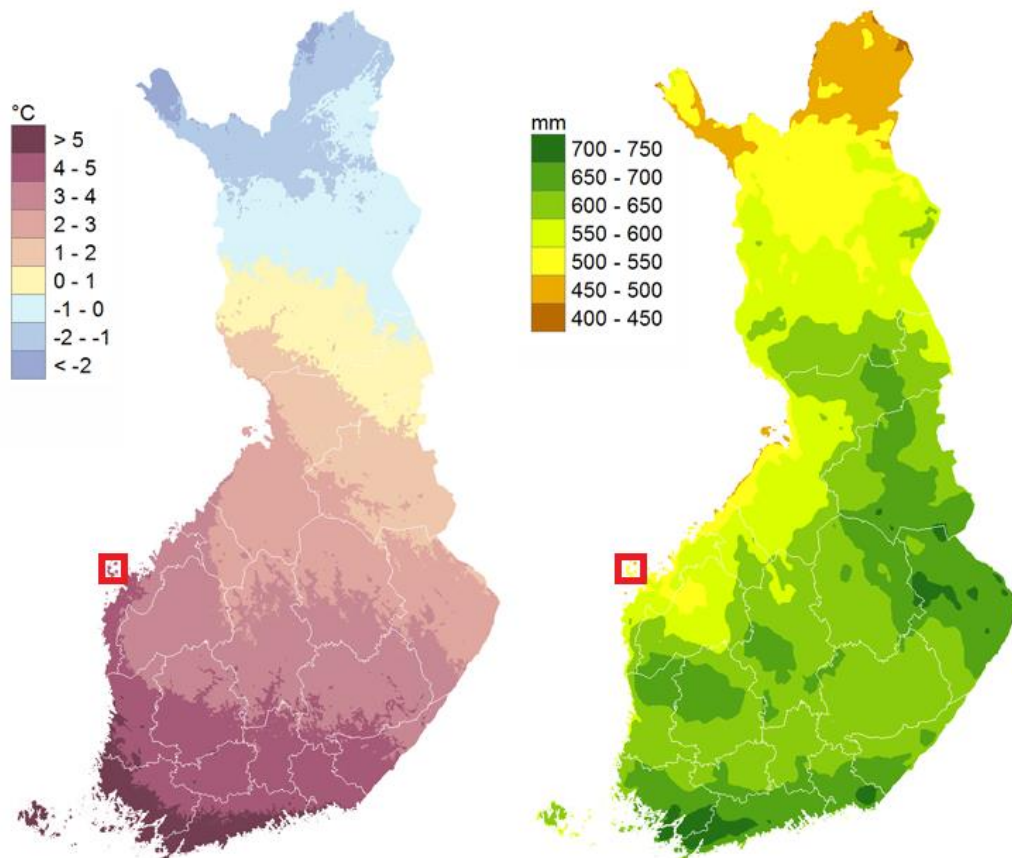
Kuva 11 Avointa viljelysmaisemaa.

Kuva 12 Maisema sulkeutuu viljelyn loputtua.

3.3 Ilmasto

Raippaluoto kuuluu eteläboreaaliseen ilmasto- eli luonnonvyöhykkeeseen. Alueelle on tyyppillistä verrattain suotuisa kesä. Lisäksi vesistöillä ja puustolla on merkityksensä ilmastoon. Raippaluoto sijaitsee kasvien menestymisvyöhykkeellä III. Alueen ilmastoon vaikuttaa meri. Merenkurkun saaristo on Pohjanmaan alueella oma erityinen ilmastollinen alueensa. Keväällä ja alkukesällä meri viilentää rannikkoseutuja erityisesti saaristossa. Syksyllä ja alkutalvella meren lämpö lauhduttaa ilmastoa merkittävästi. Karuimmillaan ilmasto on ulkosaaristossa. Vuoden keskilämpötila on noin +4 astetta. Kylmin kuukausi rannikolla ja saaristossa on yleensä vasta helmikuu, jolloin saaristossa ja rannikolla keskilämpötila on -6 asteen vaiheilla. Heinäkuun keskilämpö saaristossa ja rannikon läheisyydessä on +15-16 astetta. Vuotuinen sademäärä saaristossa on sisämaata alempi; Merenkurkun saaristossa alle 500 mm. Vähäsateisinta aikaa on helmi-toukokuu. Elokuu on tavallisesti sateisin kuukausi. Alue on keskimäärin vähälumista. Merenkurkun saaristo on hieman Pohjanmaan sisämaata runsaslumisempi. (Kersalo ja Pirinen 2009)

Kuva 13 Kartat: Ilmatieteenlaitos (<http://ilmatieteenlaitos.fi/vuositilastot>). Vasemmalla vuoden keskilämpötila, oikealla keskimääräinen vuosisade vertailukaudella 1981–2010.

3.4 Suurmaisema

Raippaluodon kylän osayleiskaava-alue sijoittuu suurmaisemassa Vaasan edustan saaristoon. Maisemarakennetta kuvaavat sijainti meren rannikolla, monipuolinen rannikkoluonto, suuren saaren metsäisyys ja avoimet kulttuuri- ja viljelysmaisemat.

3.5 Maisemamaakunta

Raippaluoto sijaitsee Pohjanmaan maisemamaakunnassa Etelä-Pohjanmaan rannikkoseudulla. Etelä-Pohjanmaan rannikkoseudun viljavat savikkoalueet on yleensä raivattu pelloiksi. Selännealueille jäävän luonnonkasvillisuuden yleisilme on yleensä karu. Rannikolla metsät ovat kuivahkoiden mäntykankaiden lisäksi kuusikoita ja hieman rehevämpiä. Kasvillisuus on sisämaata monipuolisempaa. Suot ovat yleensä pieniä. (Ympäristöministeriö 1992)

Etelä-Pohjanmaan lakeus jatkuu rannikkoseudun eteläosissa rannikolle asti. Vaasan saariston tienoilta pohjoiseen rannikko on loivasti kumpuilevaa lohkareista moreenialuetta. Loiviin pinnanmuotoihin yhdistyneenä nopea maankohoaminen on tuottanut poikkeuksellisen

laajan rikkonaisen, matalan ja karikkoisen saariston. Tyypillisiä maisemaelementtejä ovat kivikkoiset rantaniityt ja varsinkin Vaasan saaristossa tiheiden päätemoreenivöhykkeiden, eli ns. De Geer -moreeniselänteiden aiheuttama pyykkilautamainen veden ja saarten mosaikki. (Ympäristöministeriö 1992)

Saaristossa asutus on hakeutunut kivikkojen yläpuolisille yläville tasanteille meren lahtien tuntumaan. Suurten saarten keskiosissa on melko harvaa asutusta. Saaristossa kalastus on ollut tärkeä elinkeino. Rannikolla ilmenevät pitkät kulttuuriperinteet monien vanhojen rakennusten säilyttämisenä. (Ympäristöministeriö 1992)

3.6 Maisemarakenne

Maisemarakenne on esitetty liitekartalla 1. Raippaluodon saaren poikki kaava-alueen kohdalla kulkee korkeampi selänne. Korkeuserot ovat pienet ja maisema näyttyy loivasti kumpuilevana. Topografiassa erottuvat pohjois-eteläsuuntaiset maastonmuodot, maisemassa muodostumia on vaikeampi erottaa. Kaava-alueen pohjoisosassa meren ranta on alavaa laaksoa, samoin kuin kaava-alueen alavampi länsipuoli. Korkeamman selänteen ja rannikon laakson väliin jää välialue. Pohjois-eteläsuuntainen selänne alueen eteläosassa toimii vedenjakajana lännen ja idän välillä. Kapeat moreenimuodostumat ovat pienempiä vedenjakajia.

3.7 Maisemakuva

Kaava-alueen pohjoisosassa maisema on avointa viljely- ja kulttuurimaisemaa. Asutus sijoittuu teiden varsille maalaismaisemaan. Vanhaa rakennuskantaa on säilynyt paljon. Saaren eteläosa on metsäinen ja maisemakuvaltaan sulkeutunut.

Maisemakuvan kannalta on tarkasteltu merkittäviä maisematiloja ja näkymiä. Rakennettua kulttuuriympäristöä on käsitelty tarkemmin omassa raportissaan (Sweco Ympäristö Oy 2020).

Kaava-alueen etelä- ja keskiosan maisemat ovat sulkeutuneita ja metsäisiä. Raippaluotoon saavuttaessa tienvarsimaisema on talousmetsää hakkuineen ja taimikoineen. Keskustaan tultaessa maisemat avautuvat ja tieltä muodostuu näkymiä peltoaukeille ja rakennettuun kulttuurimaisemaan. Pihapiirit ovat hyvin hoidettuja ja maisema on viehättävä. Paikoin näkyvyyden peittää tien varren puusto. Peltoviljelyn vähentyessä avoimet pelto- ja niittymaisemat ovat muuttumassa viljelysmaiden pensoituessa.

Kartta maisemakuvasta on liitteessä 2.

3.7.1 Näkymät

Raippaluodon kylän keskustassa on maisemakuvaltaan pienipiirteisesti vaihtelevaa. Maasto on loivasti kumpuilevaa ja teiltä avautuu paikoin avoimia näkymiä pelloille. Peltoaukeat ovat melko pieniä. Raippaluodon sillalta ja Raippaluodon satamasta avautuu merellinen saaristomaisema.

Kuva 14 Tienvarsimaisemassa avautuu avoimia näkymiä pelloille.

3.7.2 Näköalapaikat

Raippaluodon silta kaava-alueen ulkopuolella on sekä näköalapaikka että maiseman kiintopiste. Silta näkyy itäpuolen rantaa kulkevalle vielä Raippaluodon satamaan saakka. Kaava-alueella näköalapaikkoja ovat erityisesti Raippaluodon sillan pää ja Raippaluodon satama, joista avautuu merinäköala saaristoon.

Kuva 15 Raippaluodon satamasta avautuu meri. Kuvassa uimaranta sataman eteläpuolella.

3.7.3 Maisematiet

Raippaluodon keskustan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohdekuvauksessa mainitaan kylätiet ja kalasatamaan johtava idyllinen maantie. Nämä on maisemakuvatarkastelussa nostettu esiin maisemateinä.

Raippaluodossa on kulttuuriympäristöpolkuna merkitty Raippaluodontie, Kirkkotie, Aleksanterinkatu ja osa Kyläsatamantiestä. Näiden lisäksi uusiksi reiteiksi on kaavailtu Sjudarvägeniä ja Nämdistået – Östra Nyvägeniä kiertävää reittiä. Näistä viimeksi mainitut ovat maisemiltaan metsäisempiä ja ne avaavat kulkijalle toisenlaisia näkymiä. Tienvarsimaisemaa elävöittävät paikoitellen pihapiirit ja vielä avoimet niittyaukeat.

Kuva 16 Kyläsatamantien varren kulttuurimaisemaa.

Kuva 17 Östra Nyvägenin metsämaisemaa.

3.7.4 Häiriöt maisemassa

Peltoviljelyn loputtua niityt vähitellen kasvavat umpeen ja pensoittuvat, jonka myötä maisema sulkeutuu. Myös autioksi jääneiden talojen pihapiirit ja ympäristöt pensoittuvat, joka muuttaa kulttuurimaisemaa. Avohakkuut ja voimalinjojen aukot vaikuttavat luonnonmaisemaan metsäisillä alueilla.

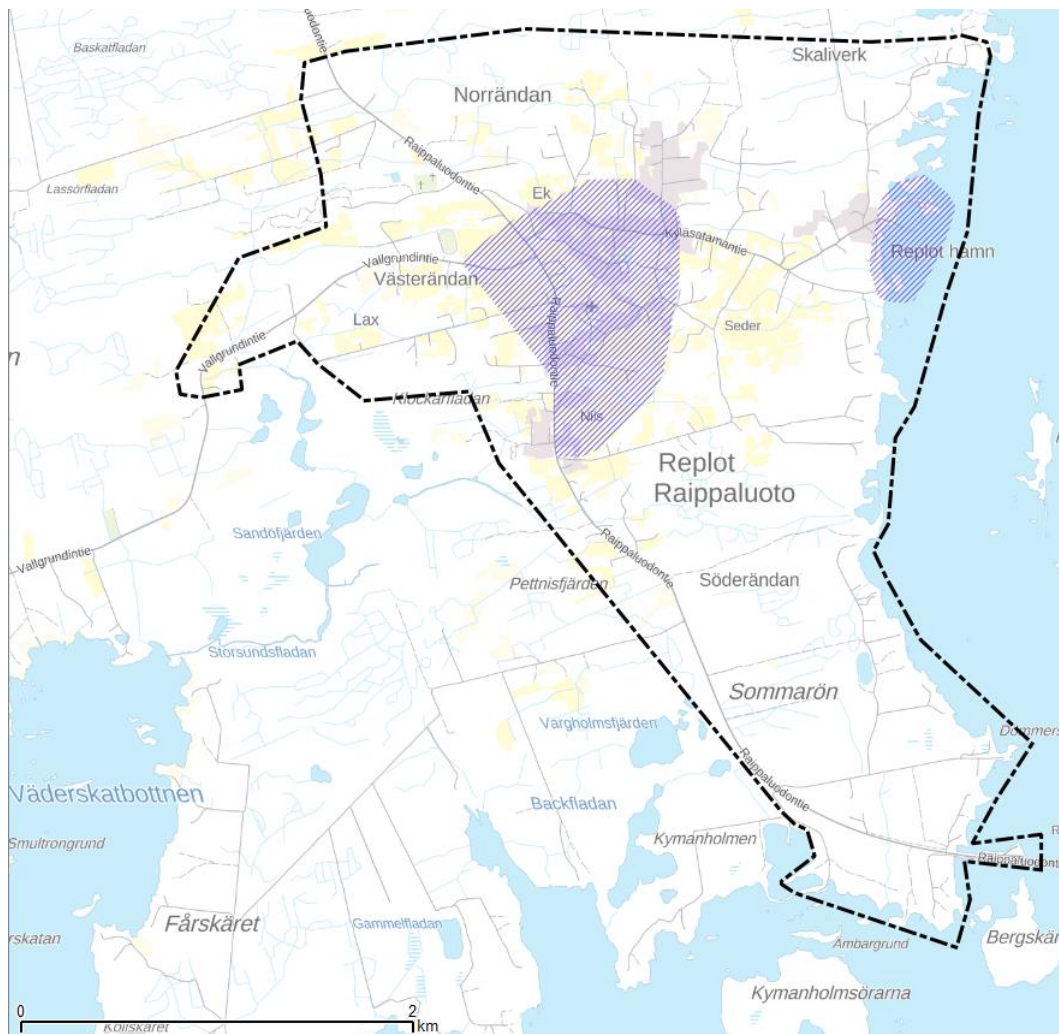
Kuva 18 Käytöstä jääneillä viljelysmailla maisema vähitellen sulkeutuu.

3.8 Kulttuurimaisemat

3.8.1 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt

Raippaluodon kylä ja kalasatama on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009; Pohjanmaan maakuntakaava 2030, tullut voimaan 11.9.2020). Kohteen kuvauksessa todetaan Raippaluodon olevan pienimittakaavainen Pohjanmaan rannikon saaristoyhdyskunta alueelle tyypillisine talonpoikaisrakennuksineen, kirkkoineen, pappiloineen, kouluineen, kyläteineen ja kalasatamineen. Raippaluodon kirkolta johtaa idyllinen maantie itään kalasatamaan, jossa on säilynyt vanhoja rantavajoja. (Museovirasto, RKY)

Kirkon lähellä on lainamakasiini sekä 1932 perustettu kotiseutumuseo, joka on sisustettu 1800-luvun tuparakennukseen. Raippaluodon pappila Rosenlund on rakennettu 1824. Pieni kuoriosaltaan kolmitaitteinen pitkäkirkko ja pohjalainen renessanssitapuli sen vieressä on rakennettu 1778-1781. (Museovirasto, RKY)

Kuva 19 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) on esitetty viivoituksella.

Kuva 20 Raippaluodon satama kalavajoiheen on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kuva 21 Raippaluoto ilmasta kuvattuna.

Vuonna 1997 valmistunut Raippaluodon silta kuuluu maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristökohteisiin (Pohjanmaan maakuntakaava 2030).

Kuva 22 Raippaluodon silta.

3.8.2 Perinnemaisemat

Kaava-alueella ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaiksi inventoituja perinnemaisemakohteita.

Raippaluodon saarella on 13 valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaaksi luokiteltua (Kekäläinen ja Molander 2003) tai uudessa vuoden 2020 inventoinnissa sellaiseksi ehdotettua (Sjöblom sähköposti 16.9.2020) perinnemaisemakohdetta, joista suurin osa on Norra Vallgrundin ja Björköbyn alueella.

3.9 Maiseman huomioiminen osayleiskaavassa

- maiseman avoimuutta korostavien ja maisemaa avaavien elementtien korostaminen, näkymien säilyttäminen osayleiskaavaratkaisujen myötä olisi tärkeää
- alueen elinvoimaisuus ja nykyinen toimivuus on yksi kulttuurimaisemien arvioinnissa käytetyistä kriteereistä; viljelysmaisemien arvojen säilyminen edellyttää maisemaa avoimena pitävän viljelytoiminnan jatkumista
- kulttuurimaisemassa maatilojen rakennukset ja pihapiirit erottuvat monin paikoin maamerkinomaisina kohteina; niiden säilyminen tukee myös maisemalle ominaisten arvojen säilymistä
- valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristökohde, johon kuuluu Raippaluodon kylä ja kalasatama tulee erityispiirteinen huomioida jatkosuunnittelussa, ja maankäytön muutokset tulee sopeuttaa alueen arvoihin
- raittimaiset tieosuudet, kylätiet ja satamaan johtava tie, tulisi säilyttää ympäristöineen
- maisemavaurioiden korjaamiseen tai mahdollisesti peittämiseen maisemassa tulee pohtia keinoja

4 MUINAISJÄÄNNÖKSET

Kaava-alueelta ei ole tiedossa kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueelle laaditaan erillinen muinaisjäännösinventointi (Mikroliitti Oy, 2020).

5 LÄHTEET

Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-aluetyöryhmän mietintö II. Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992, Helsinki, 1993

Ehdotukset valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi maakunnittain, [http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_\(37446\)](http://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_(37446))
Kekäläinen, H. ja Molander, L.-L. 2003. Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan perinnemaisemat. Länsi-Suomen ympäristökeskus.

Kersalo, J. ja Pirinen, P. 2009. Suomen maakuntien ilmasto. Ilmatieteen laitos.

Kuoppala, A., Asunmaa, R. ja Purola, H. 2013. Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Ehdotukset Pohjanmaan, Etelä- ja Keksi-Pohjanmaan valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi 2013. Etelä-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 83.

Maisemanhoito. Maisema-aluetyöryhmän mietintö I. Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992, Helsinki, 1993

Merenkurkun maailmanperintöalue, Osoitteessa: <https://www.luontoon.fi/merenkurku?inheritRedirect=true>

Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna. [https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/ra-
pea/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=202270](https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/ra-
pea/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=202270) (25.8.2020)

Museovirasto, Maailmanperintökohteet Suomessa, Merenkurkun maailmanperintöalue.
Osoitteessa:

[https://www.museovirasto.fi/fi/tietoa-meista/kansainvalinen-toiminta/maailmanperin-
tokohteet-suomessa](https://www.museovirasto.fi/fi/tietoa-meista/kansainvalinen-toiminta/maailmanperin-
tokohteet-suomessa)

Museovirasto, Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Raippa-
luodon kylä ja kalasatama. Osoitteessa:

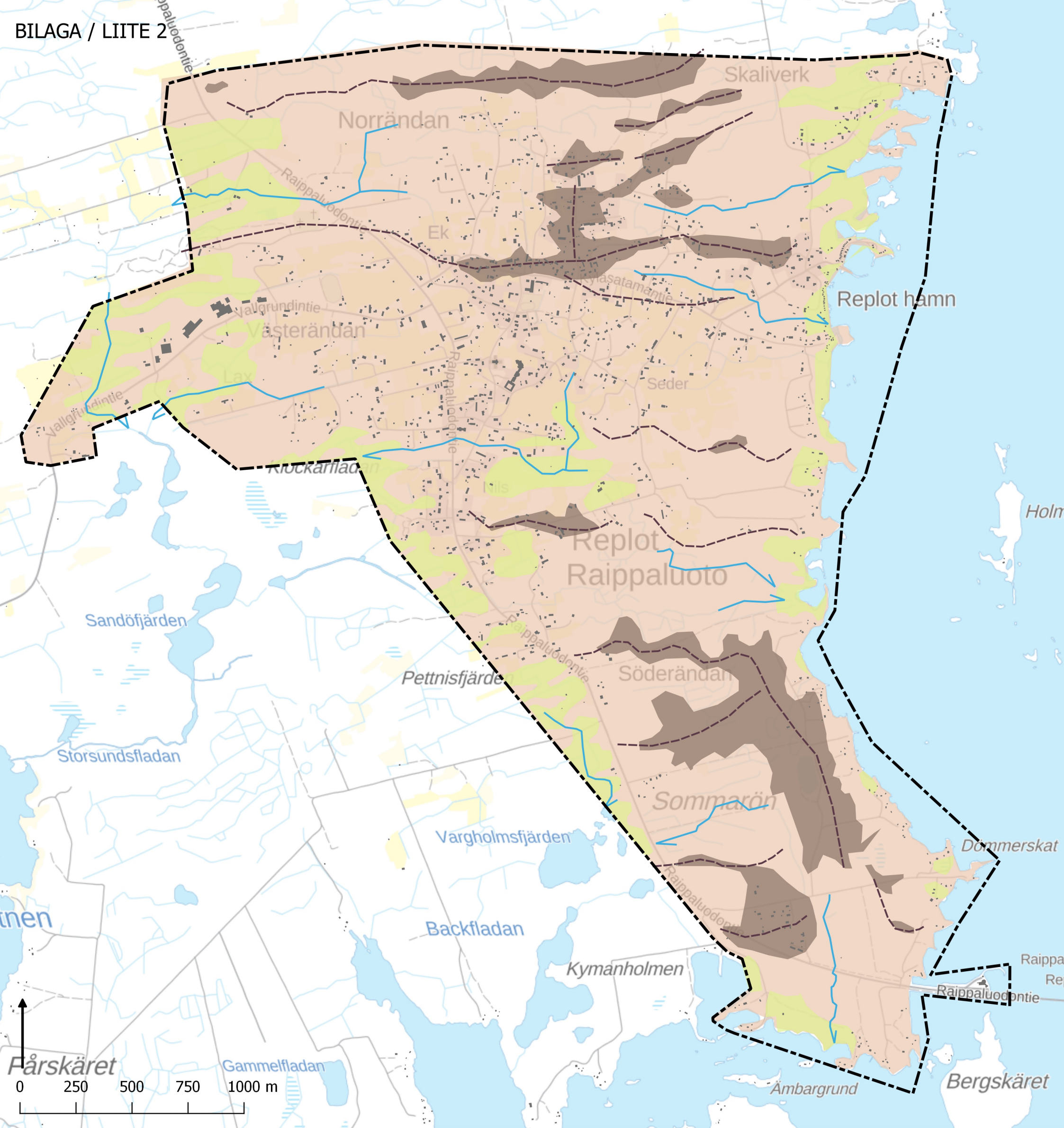
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1678

Sjöblom Robin, Etelä-Pohjanmaan Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus. Sähköposti-
keskustelu 16.9.2020

Sweco Ympäristö Oy 2020. Raippaluodon osayleiskaava, Raippaluodon rakennetun kult-
tuuriympäristön päivitysinventointi.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Museovirasto,
http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx

Ympäristö.fi. Tutustu Merenkurkun historiaan. Osoitteessa: [http://wwwi.ympa-
risto.fi/kvarkenat/alku.htm](http://wwwi.ympa-
risto.fi/kvarkenat/alku.htm)

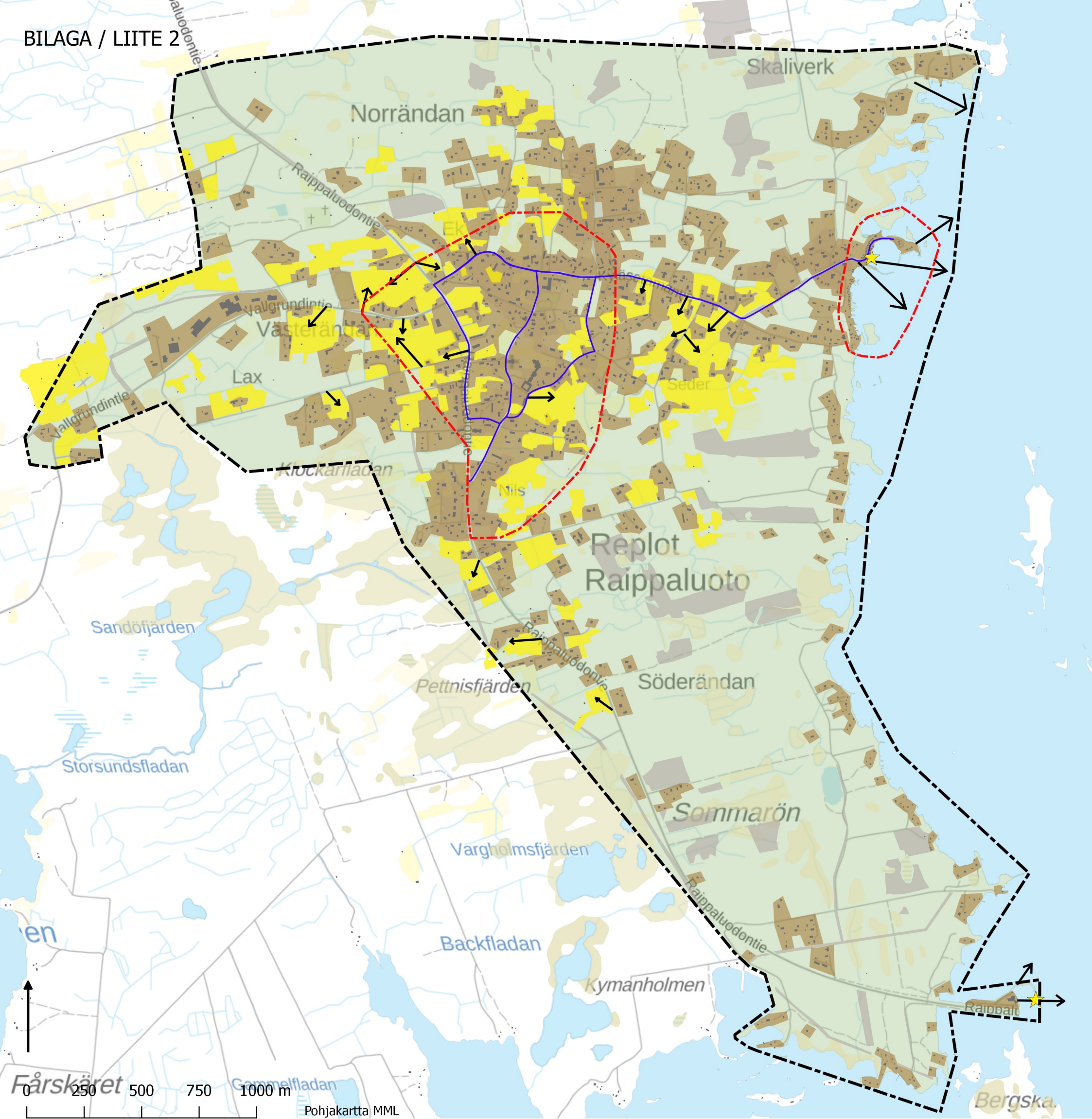

RELOT DELGENERALPLAN / RAIPPALUODON KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA

LANDSKAPSSTRUKTUREN / MAISEMARAKENNE

KORSHOLMS KOMMUN / MUSTASAAREN KUNTA

- planområdets gränser / kaava-alueen rajaus
- vattenledare / vedenjakaja
- vattnets strömningsriktning / vesien valumasuunta
- krönområde / lakialue
- mellanområde / välialue
- dal / laakso

REPLLOT DELGENERALPLAN / RAIPPALUODON KYLÄN OSAYLEISKAAVA

LANDSKAPSBILD / MAISEMAKUVA

KORSHOLMS KOMMUN / MUSTASAAREN KUNTA

- planområdets gränser / kaava-alueen rajaus
- byggd kulturmiljö av riksintresse / valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
- öppen vy / avoin näkymä
- landskapsväg / maisematie
- ★ utsiktspunkt / näköalapaikka
- öppet åkerområde / avoin peltomaisema
- slutet skogsområde / sulkeutunut metsämaisema
- myr/försumpat område / suo/soistuma
- kalhygge/kraftledning / hakkuu/voimalinja
- bebyggt område / rakennettu alue